

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE**

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

OPŠTA GIMNAZIJA

OBAVEZNI IZBORNI PREDMETI

predmetni program

FRANCUSKI JEZIK

obavezni izborni predmet

I, II, III i IV razred opšte gimnazije

1. NAZIV NASTAVNOG PREDMETA**OBAVEZNI IZBORNI PREDMET****NAZIV PREDMETNOG PROGRAMA****FRANCUSKI JEZIK (TREĆI STRANI JEZIK)****2. ODREĐENJE PREDMETNOG PROGRAMA****a) Položaj, priroda i namjena predmetnog programa**

Nastava i učenje francuskog jezika treba da pomognu učenicima/ama da, kroz savladavanje i usvajanje jezičkih kompetencija i vještina, stiču neophodna znanja i tehnike za formiranje funkcionalnog i svrsishodnog jezičkog izraza. Interkulturalna, estetska i etička komponenta, kao nezaobilazni pratilci tokom učenja stranog jezika, doprinose ukupnom intelektualnom razvoju djece i uspostavljanju pravilne ravnoteže u odnosu na opšteprihvaćene kulturološke vrijednosti i svijest o sopstvenom identitetu.

Učenjem francuskog jezika učenicima/ama se otvara mogućnost da postanu dio velike porodice govornika francuskog jezika koja broji 56 zemalja sa pet kontinenata, dva pridružena člana (Albanija i Makedonija) i pet zemalja u svojstvu posmatrača (Litvanija, Češka, Slovačka, Poljska, Slovenija). Pored engleskog, francuski je jedini jezik koji se izučava u svim zemljama svijeta, i istovremeno je zvanični i radni jezik svih relevantnih međunarodnih institucija i organizacija.

Pored humanističke dimenzije, poznavanje francuskog jezika je značajno i zbog mogućnosti profesionalnog i stručnog napredovanja iz oblasti u kojima Crna Gora sarađuje sa partnerima iz francuskog govornog područja kao što su: turizam, ugostiteljstvo, razni oblici privredne i univerzitetske saradnje, prevodilačka djelatnost, državna administracija i diplomatija i sl.

b) Broj časova po godinama obrazovanja i nivoi postignuća

Razred	Treći strani jezik 1. – 4. godina učenja		
	Nedjeljni broj časova	Godišnji broj časova	Nivo postignuća
I	2	70	A1
II	2	70	A1.2
III	3	105	A2.2
IV	3	96	B1
Ukupno	10	341	Prag nivo B1

Nastavnik/ca je slobodan/na da oko **10%** nastavnih sadržaja oblikuje u saradnji sa učenicima/ama i upravom škole u zavisnosti od specifičnosti sredine.

3. OPŠTI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Učenje stranih jezika treba da doprinese **razvoju**:

- komunikativnih sposobnosti učenika/ca na francuskom jeziku;
- pozitivnih vrijednosti i ovladavanju vještinama u kontekstu multikulturalnog i multikonfesionalnog društvenog miljea;
- veće autonomije učenika/ca i tehnika samostalnog učenja;
- harmonične ličnosti učenika/ca i svijesti o sopstvenom identitetu kroz građenje humanističkog i tolerantnog odnosa prema društvu i različitim jezicima i kulturama;
- radoznalosti, opštih komunikativnih sposobnosti, duhovitosti, tolerantnih oblika ponašanja i kulture dijaloga;
- samopouzdanja, samostalnosti i kreativnosti;
- radnih navika, marljivosti, odgovornosti i motivisanosti;
- kulture lijepog ponašanja u školi, porodici i na javnom mjestu, kao i sposobnosti slušanja i uvažavanja mišljenja drugog;
- ekološke svijesti i ljubavi prema prirodi i životinjama;
- humanih odnosa među polovima;
- fer-pleja i timske rada;
- pozitivnog odnosa prema prostoru i kulturi stanovanja;
- svijesti o značaju multikulturalizma i plurilingvizma.

Ciljevi nastave francuskog jezika:

- **saznajni** - znanje činjenica, razumijevanje naučenih činjenica i utvrđivanje odnosa među njima, upotreba naučenog u konkretnim situacijama, upoznavanje druge kulture;
- **socijalni** - razvoj komunikacijskih sposobnosti, shvatanje sebe kao dijela društvene cjeline i aktivnog učesnika u društvenim odnosima, spremnost na saradnju i prihvatanje drugih kao ravnopravnih učesnika u društvenoj grupi, razvoj gledišta, prihvatanje druge kulture, formiranje civilizacijskih stavova, razvijanje svijesti o značaju frankofonije;
- **emotivni** - doživljavanje sebe i drugih bez predrasuda, razvoj samopouzdanja i pozitivne predstave o sebi;
- **motivacijski** - podsticanje radoznalosti i otvorenosti prema sredini;
- **estetski** - senzibilizacija prema lijepom;
- **moralno-etički** - usvajanje pozitivnih vrijednosti, oblikovanje vrijednosnih sudova i prihvatanje normi ponašanja.

4. SADRŽAJI I OPERATIVNI CILJEVI PREDMETNOG PROGRAMA

Tabele koje slijede sadrže: operativne ciljeve, aktivnosti, pojmove i sadržaje, korelacije.

Kolona operativni ciljevi - operativni ciljevi proizilaze iz opštih ciljeva i usmjereni su na učenike/ce. Pokazuju šta učenik/ca treba da nauči, sazna, postigne, može da uradi. Objedinjuju sadržajne (pojmovi, principi, zakonitosti) i procesne ciljeve (razne kognitivne i komunikacijske sposobnosti i kompetencije) i **služe kao osnova za definisanje standarda znanja**.

Kolona aktivnosti - predložene aktivnosti proizilaze iz postavljenih ciljeva i upućuju na procese i radnje putem kojih učenik/ca ostvaruje cilj. Predstavljaju **smjernice**, nipošto striktna uputstva, za **nastavnike/ce**.

Kolona pojmovi i sadržaji - predstavlja **otvoren** izbor za realizaciju predviđenih ciljeva i aktivnosti. U skladu sa mogućnostima i zahtjevima učenika/ca, nastavnik/ca je slobodan/na da kolonu dopuni ili skрати u obimu koji **neće ugrožavati** mogućnost sticanja kompetencija prema postavljenim standardima znanja.

Kolona korelacije - predstavlja uputstva i preporuke za ostvarivanje **funkcionalne saradnje** iz različitih oblasti u kojima je moguće napraviti logičku vezu i preplitanje koje je od koristi za savladavanje nastavnih jedinica. Nastavnicima/ama je ostavljena mogućnost da i sami/e dopisuju ostvareni stepen povezanosti sa ostalim predmetima i nastavnim sadržajima za koje smatraju da im mogu biti od značaja u sprovođenju nastavne prakse iz francuskog jezika.

Teme - opšte teme iz kojih proizilaze pojedinačne.

4.1. TEME

Porodica, dom i okruženje:	lični podaci, porodica; uslovi stanovanja.
Odnosi u porodici i društvu:	porodica, prijatelji, poznanici, susjedi; posjete, dogovori, pozivnice, dopisivanje, klubovi i druženja; ljubav i prijateljstvo, problemi i sukobi.
Slobodno vrijeme i razonoda:	vikend, interesovanja mladih, Internet, sport, muzika, književnost, film, pozorište, TV.
Obrazovanje:	školovanje, obrazovne institucije, ispiti; vrste i izbor zanimanja.
Ishrana:	vrste hrane i pića, zdrava ishrana, restorani.
Zdravlje:	dijelovi tijela, čula, higijena, zdravlje, bolesti i povrede, bolesti zavisnosti.
Kupovina:	vrste prodavnica, kupovina, moda i odijevanje.
Putovanja:	praznici, raspust, turistička putovanja, smještaj, znamenitosti; prevozna sredstva, dokumenti.
Uslužne djelatnosti:	državne službe i institucije, formulari, zahtjevi.
Aktuelna zbivanja i društvo:	način života, kultura, društvo, tradicija, mediji, naučno-tehnološka dostignuća, ekologija.
Klima i vremenski uslovi:	vremenska prognoza, vremenske nepogode i katastrofe.

Treći strani jezik: I razred (prva godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - prepoznaje glasove, naglasak, ritam, intonaciju, - razumije jednostavna uputstva i kratke usmene poruke, - razumije kratke dijaloge, priče, pjesme ili tekstove u vezi sa poznatim temama koje čuje uživo ili sa tonskog zapisa. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: - pravilno izgovara glasove i skupove glasova, korektno akcentuje riječi i poštuje rečeničnu intonaciju; A. učestvuje u razgovoru: - pozdravlja i odgovara na pozdrav, - predstavlja sebe i druge, - izražava (ne)zadovoljstvo, (ne)dopadanje, zahvalnost, izvinjenje, - postavlja i odgovara na jednostavna pitanja, - prelaže aktivnosti; B. povezano govori: - daje jednostavne informacije o sebi, školi, mjestu u kojem živi, o prijateljima i porodici, - jednostavno opisuje lica, školu, mjesto, - izražava osnovne prostorne odnose, - izražava pripadanje.	Učenici/e: - slušaju živi i snimljeni govor, - ponavljaju riječi i rečenice, - odgovaraju jezički i nejezički, - povezuju zvučni impuls sa slikama i ključnim informacijama, - odgovaraju na pitanja. Učenici/e: - izgovaraju glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku i pravilno intoniraju riječi, kratke rečenice i fraze; - učestvuju u razgovoru sa nastavnikom/com i drugovima/drugaricama u odjeljenju, - u okviru poznatih tema postavljaju jednostavna pitanja i na njih odgovaraju, - simuliraju kraći telefonski razgovor, - dramatizuju kraće tekstove, - igraju uloge vezane za situacije u odjeljenju i svakodnevni život, - recituju i pjevaju pjesme.	Fonetika - Phonétique Sensibilisation à la Sonorité du français Intonation et rythme Accent syllabique final Liaison Nasales Imenice - Noms Noms communs et Noms propres Noms concrets Noms masculins et Noms féminins (le genre) Pluriel en –s Članovi - Articles Articles définis et indéfinis Articles contractés Pridjevi - Adjectifs Adjectifs qualificatifs, démonstratifs, possessifs Genre des adjectifs Adjectifs numéraux de 1 à 100 Adjectifs interrogatifs Adjectifs de nationalité Zamjenice - Pronoms Pronoms personnels atones et toniques Pronom indéfini: on=nous) Pronom réfléchi	Maternji jezik i književnost: razmišljanje o jeziku kao sistemu komunikacije, fonološki, pravopisni, gramatičko-sintaksički sistem, različiti autentični tekstovi, poezija, elementi dramatizacije. Istorija: istorijske ličnosti, značajni naučni pronalasci, svijet naučne fantastike. Geografija: Evropa, gradovi, znamenitosti kulture, turistička mjesta u Francuskoj, arhitektura budućnosti - futurooskop. Muzička umjetnost: razvijanje muzikalnosti, ritma, njegovanje francuske šansone. Likovna umjetnost: poznati francuski slikari i umjetnički pravci. Geografija: klima i reljef u Francuskoj, različite oblasti u Francuskoj i njihove odlike. Informatika: nove tehnologije, Internet u funkciji usavršavanja francuskog jezika.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - prepoznaje slova i razlikuje pisanu i govornu formu jezika, - čita naglas pravilno izgovarajući poznate riječi i kratke rečenice, - razumije jednostavne pisane ili ilustrovane tekstove, - prati i razumije uputstva, kratka obavještenja, upozorenja i natpise, - uopšteno razumije jednostavne tekstove. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - primjenjuje osnovna pravopisna pravila, - jednostavno opisuje prostoriju, lica, predmete, - opisuje svakodnevna zbivanja u školi i porodici, - napiše jednostavno pismo sa ličnim podacima, čestitku.	Učenici/e: - čitaju naglas riječi, kratke rečenice i dijaloge, - čitaju uputstva, kratka obavještenja, upozorenja i natpise, - čitaju kratke dijaloge i tekstove vezane za obrađene teme i pronalaze ključne informacije. Učenici/e: - prepisuju jednostavne tekstove, - popunjavaju formular jednostavnim podacima, - sastavljaju jednostavne tekstove o svakodnevnim zbivanjima u školi i porodici, - pišu jednostavna pisma, - sastavljaju jednostavan tekst za sliku, - rješavaju jednostavne pismene zadatke i testove, - pripremaju i izrađuju najjednostavnije projektne zadatke.	Glagoli - Verbes Verbes au présent; verbes auxiliaires: <i>être</i> et <i>avoir</i>; verbes en <i>-er</i>, <i>-ir</i>, <i>-re</i> Présent des verbes <i>aller</i>, <i>faire</i>, <i>vouloir</i>, <i>pouvoir</i> Verbes pronominaux Conditionnel de politesse Futur proche Notion de l'imparfait: <i>c'était</i>, <i>il faisait</i>, <i>il y avait</i> Passé composé Prilozi - Adverbes Adverbes de quantité Prijedlozi - Prépositions À; de; Prépositions devant les noms géographiques Veznici - Conjonctions Et, ou, mais Sintaksa - Syntaxe La phrase déclarative simple La phrase interrogative et négative Constructions impersonnelles: <i>il fait</i>, <i>il y a</i>, <i>il faut</i>	

Treći strani jezik: II razred (druga godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije jednostavna uputstva, pitanja, izjave, upozorenja, pozive, savjete i kratka objašnjenja nastavnika/ce, - razumije kraće razgovore. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: A. učestvuje u razgovoru: - postavlja i odgovara na jednostavna pitanja, - traži i daje jednostavna objašnjenja i informacije u vezi sa poznatim temama, - izražava (ne)dopadanje, (ne)zadovoljstvo, zanimanje za nešto i oduševljenje nečim, (ne)mogućnost, - se izvini i prihvati izvinjenje, - ponudi nešto, prihvati i odbije, - izrazi mišljenje, - daje uputstva i naredbe, - koristi utvrđene fraze za određene namjene (raspituje se za vrijeme, orijentaciju u prostoru, osobine i količinu), - učestvuje u razgovoru po modelu; B. povezano govori: - daje jednostavne informacije o sebi, porodici i prijateljima, - izražava pripadanje.	Učenici/e: - slušaju živi i snimljeni govor i reaguju neverbalno (npr. razvrstavanje slika, povezivanje slika i teksta, označavanje tačnih, odnosno netačnih odgovora) i verbalno (npr. kratki odgovori, dopunjavanje teksta). Učenici/e: - izgovaraju, daju i izvršavaju uputstva i naredbe, - odgovaraju jezički i nejezički na jednostavna uputstva, pitanja, izjave i upozorenja, - uključuju se u razgovor na određenu temu, provjeravaju tačne informacije u kratkim tekstovima, - igraju uloge, simuliraju sporazumijevanje u jednostavnim situacijama, - opisuju osobe, mjesta, predmete, - pripremaju i sprovode jednostavne intervjue.	Fonetika - <i>Phonétique</i> Révision des sons vocaliques et consonantiques Intonation et rythme de la phrase Imenice - <i>Noms</i> Pluriel des noms Članovi - <i>Articles</i> Article contracté Partitifs - forme affirmative et négative Pridjevi - <i>Adjectifs</i> Adjectifs déterminatifs Adjectifs possessifs Adjectifs démonstratifs Adjectifs interrogatifs Adjectifs numériques cardinaux et ordinaux Zamjenice - <i>Pronoms</i> Pronoms personnels COD, COI Pronom y, pronom en Glagoli - <i>Verbes</i> Présent des verbes: <i>venir, prendre, acheter, mettre, boire, finir...</i> Imparfait Passé composé Passé récent Futur proche	Maternji jezik i književnost: različiti jezički registri - argo, upoređivanje standardnog sa jezikom reklame, turističkog prospekta, oglasa, horoskopa, svijet pozorišta, ukrštene riječi... Biologija: ekologija, svijest o značaju očuvanja planete. Istorija: istorijske ličnosti, značajni naučni pronalasci, svijet naučne fantastike. Geografija: Evropa, gradovi, znamenitosti kulture, turistička mjesta u Francuskoj. Likovna umjetnost: povezivanje postojećih znanja sa autentičnim primjerima francuskih slikara i pravaca. Psihologija: tema o snovima, psihotestovi, razvoj dinamičnosti u grupi, njegovanje dijaloga, tolerancije, uvažavanja, podsticanje samostalnosti i kreativnosti.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - čita naglas i prilično pravilno izgovara poznate riječi, - uočava glavnu misao kratkog pisanog teksta, - pronalazi određene detalje u datom tekstu, - razumije jednostavna uputstva, - razumije jednostavne pisane i ilustrovane tekstove. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - primjenjuje osnovna pravopisna pravila prilikom prepisivanja i pisanja riječi, rečenica, kraćih tekstova, - dopunjava rečenice ili kraći tekst, - zapisuje nekoliko povezanih rečenica po modelu/diktatu, - piše jednostavno pismo o svakodnevnim aktivnostima i ličnim podacima, pozivnicu, čestitku..., - jednostavno opisuje lica, predmete.	Učenici/e: - čitaju kraće tekstove naglas i u sebi, - traže određene detalje i informacije u tekstu i reaguju neverbalno (npr. povezivanje slike i teksta, označavanje tačnih, odnosno netačnih tvrdnji) i verbalno (ispunjavanje tabela, dopunjavanje teksta, kratki odgovori na pitanja), - izmiješane riječi sklapaju u smisaone cjeline, - rješavaju jednostavne zadatke sa višečlanim izborom. Učenici/e: - prepisuju kraći tekst, - zapisuju rečenice po diktatu, - podvlače, umeću, raspoređuju riječi u rečenicama, - popunjavaju tabele, ukrštenice, - dopunjavaju rečenice ili kraće tekstove, - pripremaju i sprovode jednostavne ankete, - učestvuju u jednostavnim projektnim zadacima (zidne novine).	Prilozi - Adverbes Adverbes de quantité Prijedlozi - Prépositions Prépositions de lieu Sintaksa - Syntaxe Structures: <i>faire du... jouer du, jouer à, il faut + infinitif</i> - à la forme affirmative et négative Question négative: <i>si, non</i>	

Treći strani jezik: III razred (treća godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije pitanja, uputstva i izjave nastavnika/ce, - pamti pojedina komplikovanja uputstva, - prati razgovor u razredu o zadatoj temi, - prati informacije i izjave govornika u kontekstu, - prati složenije informacije indirektno vezane za neku od obrađenih tema, - prati autentične tekstove. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: A. učestvuje u razgovoru: - uspostavlja i održava verbalne kontakte (traži i daje informacije u vezi obrađenih tema, izražava namjeru, želje, osjećanja, interesovanje, sumnju ili uvjerenost, nesigurnost), - koristi utvrđene fraze za određene namjene, - identifikuje osnovna zanimanja, djelatnosti, predmete, sredstva, - uočava sličnosti i razlike prilikom poređenja određenih sadržaja; B. povezano govori: - opisuje i poredi lica, predmete, situacije, procese, - izražava i obrazlaže mišljenje o onome što je čuo/la, vidio/jela ili doživio/jela.	Učenici/e: - slušaju odabrane tekstove, - verbalno ili neverbalno reaguju na pitanja, uputstva i izjave nastavnika/ce, - slušaju nešto složenije tekstove i izdvajaju tražene podatke, - analiziraju sadržaj prerađenih tekstova u odnosu na ponuđene informacije. Učenici/e: - učestvuju u razgovoru sa drugovima/drugaricama u razredu i nastavnikom/com, - simuliraju sporazumijevanje u određenim situacijama, - opisuju ljude, stvari i situacije, događaje i procese, - recituju i pjevaju jednostavne pjesme, - igraju jednostavnije uloge i dramatizuju dijaloge i tekstove u vezi obrađenih tema, - daju kratke usmjeravane ili samostalne izjave o onome što su pročitali/e, doživjeli/e, vidjeli/e ili čuli/e.	Fonetika - <i>Phonétique</i> Révision des sons vocaliques et consonantiques Intonation et rythme de la phrase Semi-voyelles/Semi-consonnes Nasales Liaison et enchainement Pridjevi - <i>Adjectifs</i> Comparaison des adjectifs Zamjenice - <i>Pronoms</i> Pronoms adverbiaux Pronoms relatifs simples Pronoms possessifs et démonstratifs Prilozi - <i>Adverbes</i> Adverbes en - <i>ment</i> Adverbes de temps: <i>encore, jamais, longtemps...</i> Comparaison des adverbes Glagoli - <i>Verbes</i> Verbes en - <i>ger, -yer</i> Emplois de l'imparfait et du passé composé Accord du participe passé avec l'objet direct Plus-que-parfait Subjonctif Voix passive Discours rapporté	Maternji jezik i književnost: različiti jezički registri, upoređivanje standardnog sa jezikom reklame, turističkog prospekta, oglasa, horoskopa; pozorište. Istorija: važni datumi i ličnosti francuske i svjetske istorije, upoređivanje različitih civilizacijskih karakteristika. Likovna umjetnost: povezivanje postojećih znanja sa autentičnim primjerima francuskih slikara i pravaca. Biologija: ekologija, zaštita životne sredine, naučno-tehnološka dostignuća.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da nauči da: - izražajno čita određene vrste tekstova, - razumije natpise, uputstva, kraća saopštenja na javnim mjestima i institucijama, - razumije tekstove vezane za određenu temu, - nasluti značenje nepoznatih riječi u kontekstu, - samostalno čita tekstove tematski vezane za svakodnevni život. PISANJE Učenik/ca treba da nauči da: - kreira jednostavne priče, lične poruke i dijaloge, - popunjava tabele, jednostavne obrasce, vodi ličnu evidenciju o aktivnostima, - samostalno sastavlja i piše funkcionalne tekstove, - koristi elektronske medije za uspostavljanje komunikacije.	Učenici/e: - čitaju dijaloške tekstove, kao i natpise, uputstva, upozorenja, kratka saopštenja i pronalaze ključne informacije, - čitaju različite vrste tekstova i reaguju verbalno i neverbalno, - iznose mišljenje o tekstovima tematski vezanim za svakodnevni život, - čitaju šale, pjesme, zagovetke. Učenici/e: - pišu jednostavna pisma sa ličnim sadržajem, - popunjavaju jednostavne obrasce i tabele, - vode evidenciju o sadržajima aktivnosti, - sastavljaju kratke usmjeravane ili samostalne tekstove na osnovu onoga što su vidjeli/e, čuli/e, doživjeli/e ili pročitali/e, - koriste elektronsku poštu za uspostavljanje komunikacije sa izvornim govornicima, - izrađuju jednostavne projektne zadatke.	Structures (structures du recit: <i>d'abord, ensuite, finalement</i>) Formule restrictive: <i>ne...que</i> Mise en relief: <i>c'est ...qui, que; c'est à moi de...</i> Subordonné de cause: <i>parce que, comme</i> Subordonné de but: <i>pour + Inf; pour que + Subjonctif</i> Phrase conditionnelle Prijedlozi - Prépositions Révision permanente Locutions prépositives: <i>loin de, à côté de, près de, au milieu de...</i> Veznici - Conjonctions <i>Si, car, comme, parce que, pour que...</i>	

Treći strani jezik: IV razred (četvrta godina učenja)

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
SLUŠANJE Učenik/ca treba da nauči da: - razumije izlaganje u kome se poznati jezik javlja u novom kontekstu, - razumije suštinu složenijeg teksta na standardnom jeziku, - uočava specifične informacije u tekstu na standardnom jeziku, - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada je riječ o poznatim sadržajima, - prepozna stavove, emocije i okolnosti sporazumijevanja. GOVOR Učenik/ca treba da nauči da: A. učestvuje u razgovoru: - ostvari komunikaciju prilično pravilnim korišćenjem jezičkih sredstava, - započne i održava razgovor i mijenja temu, - izražava emocije različitog intenziteta, vjerovatnoću, (ne)mogućnost, žaljenje, - kritikuje, savjetuje, iznosi pretpostavke; B. povezano govori: - govori o sopstvenom iskustvu i stvarima koje poznaje, - opisuje ličnost, predmet, mjesto, situaciju, događaj, - u kraćem izlaganju o određenoj temi nabraja, naglašava važne elemente, daje definicije, rezimira, donosi zaključke.	Učenici/e: - slušaju autentične tekstove (razgovor, intervju, opis, priča, pjesma), - pišu bilješke, - popunjavaju praznine u tekstu ili tabeli, - rješavaju zadatke višestrukog izbora ili tipa „tačno/netačno“, - odgovaraju na pitanja, - izvršavaju naredbe. Učenici/e: - igraju uloge, - učestvuju u intervjuu, - razgovaraju, - opisuju, - prepričavaju, - podnose izvještaj, - pripremaju kraće izlaganje, - učestvuju u diskusiji, - analiziraju kraći književni tekst.	Fonetika - <i>Phonétique</i> Le rythme et le sens Zamjenice - <i>Pronoms</i> Place des pronoms: <i>me le, m'en, les y</i> Pronoms personnels complément Pridjevi - <i>Adjectifs</i> Adjectifs indéfinis Glagoli - <i>Verbes</i> Participe présent et gérondif Futur antérieur Subjonctif Infinitif passé Conditionnel passé Situer dans le temps L'emploi des modes dans la subordonnée Notion du passé simple Sintaksa - <i>Syntaxe</i> Propositions complétives Discours rapporté au passé Interrogation La subordonnée conditionnelle Proposition infinitive Structures Articulateurs logiques (de cause, de conséquence, de condition, de but, de concession, d'opposition)	Maternji jezik i književnost: obrada autentičnih tekstova francuskih autora, predstavnika pravaca zastupljenih u programu maternjeg jezika - romantizam, poezija simbolizma, realizam, egzistencijalizam, pozorište apsurdna. Istorija i sociologija: teme iz francuske političke i socijalne stvarnosti. Filozofija: najznačajniji francuski predstavnici filozofskih pravaca.

Operativni ciljevi	Aktivnosti	Pojmovi/sadržaji	Korelacije
ČITANJE Učenik/ca treba da: - u nešto složenijim tekstovima izdvoji bitne informacije, - razumije opšti smisao autentičnih tekstova (novinski članak, pismo, kritika, reklama, intervju). PISANJE Učenik/ca treba da: - koristi odgovarajuće jezičke strukture, jasno povezujući ideje, - koristi odgovarajući jezički izraz u pisanju različitih vrsta tekstova (pismo, priča, rezime, CV, izvještaj o nekom događaju).	Učenici/e: - čitaju različite vrste teksta i reaguju verbalno i neverbalno, - odgovaraju na pitanja, - izmiješane fragmente teksta sklapaju u smisaonu cjelinu, - rješavaju zadatke višestrukog izbora, - rješavaju zadatke tipa „tačno/netačno“, - povezuju date naslove sa dijelovima teksta, - daju naslov dijelovima teksta, - slijede uputstva, - rezimiraju, - čitaju književne tekstove i razgovaraju o njima, - rade dramatizaciju teksta. Učenici/e: - pišu pismo, - opisuju, - pišu izvještaj o nekom događaju, priču, rade na projektnim zadacima.		

5. DIDAKTIČKE PREPORUKE

Metodika nastave francuskog jezika treba da omogući skladno razvijanje kognitivne, psihomotorne, afektivne i komunikativne sposobnosti učenika/ca, podstiče slobodu i kreativnost ideja, razvijanje kulturnih, estetskih i intelektualnih vrijednosti i sposobnosti. Savremena nastava francuskog jezika proizilazi iz najnovijih dostignuća nauke o jeziku, najsavremenijih psihološko-pedagoških teorija i saznanja o procesu učenja i kao takva treba da bude usmjerena na učenika/cu. Na ovim polazištima, kao i na brojnim stranim i domaćim uspješnim iskustvima u nastavi **francuskog kao stranog jezika**, zasnivaju se i ova didaktička uputstva, napisana u formi sugestija nastavniku/ci i usmjerena na podsticanje kreativnosti i angažovanje stvaralačkih mogućnosti učenika/ca. U cilju što veće motivisanosti učenika/ca za uspješno učenje francuskog jezika i aktiviranja njihovog kreativnog potencijala, neophodno je uspostaviti pozitivne emotivne odnose i atmosferu uzajamnog povjerenja i razumijevanja između nastavnika/ca i učenika/ca, kao i između samih učenika/ca. Stvaranje i razvijanje prisnih odnosa značajno je na svim nivoima izučavanja francuskog jezika, budući da afektivni potencijal predstavlja neophodan uslov za nesmetan razvoj kognitivnih sposobnosti u procesu učenja.

Ističemo značaj motivacije u početnoj fazi učenja, zatim značaj pažljivog izbora nastavnih sadržaja, usklađenih sa spoznajnim svijetom učenika/ca, doživljajima i interesovanjima određenog uzrasta, kao i raznolikost aktivnosti sa elementima igre koje za cilj imaju doživljaj učenja francuskog jezika bez pritiska i straha od neznanja, uz punu slobodu neverbalnog i verbalnog izražavanja, odnosno spontano prihvatanje jezika aktiviranjem svih čula. U skladu sa postizanjem ovog cilja preporučuje se izbor tzv. *activités déclenchantes*, koje podrazumijevaju istovremeno opuštanje i aktiviranje učenika/ca i prelaz neopterećenog uvođenja iz svijeta spontanog učenja kroz igru u svjesno učenje jezika.

Navodimo najznačajnija sredstva, načine i postupke kojima nastavnik/ca može pomoći učenicima/ama u uspješnom učenju francuskog jezika **na svim nivoima**:

- dinamičnost i kreativnost u svim aktivnostima,
- tehnike usklađenosti glasa, ritma i pokreta u funkciji izgovora,
- tehnike: remue-méninges/brainstorming, association d'idée, questionnaire ouvert,
- izbor odgovarajućeg jezičkog registra,
- variranje različitih aktivnosti u zavisnosti od interesovanja i mogućnosti učenika/ca,
- favorizovanje interaktivnog ili grupnog rada,
- podsticanje inicijative učenika/ca,
- oplemenjivanje nastave elementima igre, ritma, dramatizacije,
- unošenje civilizacijskih i interkulturalnih elemenata,
- svijest o tome da je nastavnik/ca često jedini primjer i veza sa francuskom kulturom,
- stalna svijest o ciljevima koje želimo postići,
- prilagođavanje nastave raznolikosti i posebnosti interesovanja i potreba učenika/ca,

- upotreba savremenih tehničkih sredstava,
- detaljno analiziranje teškoća u procesu učenja, kao i mogućeg raskoraka između očekivanih i postignutih rezultata,
- stalno ohrabrivanje i podsticanje učenika/ca na samostalno učenje,
- upoznavanje učenika/ca sa kriterijumom ocjenjivanja i dosljednost u tome.

Ne zanemarujući ostale funkcije, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju sposobnosti komuniciranja uz visok stepen tačnosti i tačnosti. **Na početku** učenja francuskog jezika osnovni cilj je senzibilizacija i razvijanje spontanog i neopterećenog usvajanja komunikacijskih funkcija. **U toku četvorogodišnjeg učenja** francuskog jezika, učenici/e potpuno svjesno stiču komunikativne sposobnosti razvijanjem vještina usmenog razumijevanja (slušanja), usmenog izražavanja (govora), pismenog razumijevanja (čitanja) i pismenog izražavanja (pisanja). Uvijek treba voditi računa o finoj ravnoteži između usmenih i pismenih aktivnosti. Pristup pisanoj formi izražavanja ima svoju pedagošku funkciju od samog početka učenja, prvo od jednostavnijih oblika do postizanja višeg nivoa pismenog izražavanja (*allier l'écrit à l'oral*).

Usmeno razumijevanje – slušanje

Učenici/e se u početku navikavaju na prepoznavanje, razumijevanje i razlikovanje francuskih glasova, glasovnih grupa, naročito onih koje ne postoje u maternjem jeziku, zatim riječi, ritmičkih grupa i kraćih rečenica. Izgovor nastavnika/ce, kao i kvalitet snimljenog dokumenta, veoma su značajni. Za početno slušanje mogu se preporučiti kratki dijalozi uz prisustvo transparentnih riječi, što stvara utisak lakoće i poznatog. Podrazumijevaju se logički redoslijed cjeline slušanog materijala i veći broj ponavljanja. Kasnije se pristupa postepenom slušanju dužih tekstova i dijaloga, uz autentične zvukove za odgovarajuću situaciju (tzv. *bruitage*). Prije slušanja, nastavnik/ca odgovarajućim aktivnostima priprema učenike/ce za uspješno prihvatanje sadržaja. One usmjeravaju učenikovu/cinu pažnju, provjeravaju poznavanje teme, leksike i sl.

Aktivnosti prije slušanja

Aktivnosti prije slušanja mogu obuhvatiti:

- razgovor o temi,
- predstavljanje sadržaja pomoću ilustracija ili fotografija,
- isticanje ključnih riječi i izraza,
- provjeravanje poznavanja teme,
- postavljanje zadatka koji učenici/e treba da riješe tokom slušanja.

Aktivnosti u toku slušanja

Zadaci koji se postave mogu zahtijevati odgovore: zaokruživanjem, upisivanjem brojeva, *QCM*, dopunjavanjem slika, upisivanjem riječi ili njenih dijelova, nabrojanjem osoba i predmeta i sl.

Aktivnosti poslije slušanja

Provjeravanje razumijevanja odslušanog sadržaja može se vršiti raznovrsnim, brižljivo pripremljenim aktivnostima:

- verbalno: riječima, odnosno rečenicom,
- povezivanjem teksta sa slikama,
- upisivanjem riječi koje nedostaju ili upisivanjem traženih podataka,
- odgovorima tipa: *vrai/faux* ili *QCM* i sl.

Usmeno izražavanje – govor

Iako komunikativni pristup u nastavi obuhvata usklađeno razvijanje sve četiri vještine i integraciju njihove upotrebe, značajnu pažnju treba posvetiti razvijanju vještine govora koja učenicima/ama omogućava uspješno komuniciranje u svakodnevnim situacijama. Pažljiva priprema, prikladnost teme o kojoj će se govoriti, izbor ličnih tema i onih koje učenike/ce posebno interesuju, jasna i precizna uputstva, optimalan vremenski period za razmišljanje i pripremanje, kao i za sticanje sigurnosti da bi se što bolje izrazilo ono što se želi, prezentiranje potrebnih riječi ili izraza u toku pripremanja za aktivnost, neki su od uslova za uspješno razvijanje ove vještine.

U ovim aktivnostima trebalo bi da učestvuje što veći broj učenika/ca; preporučuju se pripremne aktivnosti u paru ili manjim grupama kod zahtjevnijih zadataka, kako bi se uključili svi i sa većim stepenom sigurnosti i opuštenosti slobodno izrazili svoje misli pred drugovima/drugaricama. U cilju postizanja opuštenosti i prirodnosti koje smanjuju stepen inhibiranosti kod učenika/ca, učenike/ce treba podsticati na odgovarajuće neverbalno izražavanje kao dopunu verbalnom. Tokom aktivnosti usmenog izražavanja učenika/cu ne treba prekidati niti ispravljati, već mu/joj nakon izlaganja, uz pohvalu za aktivno učešće i interesovanje, na prikladan način ukazati na greške koje treba otkloniti.

Pismeno razumijevanje – čitanje

Cilj razvijanja ove vještine je osposobljavanje učenika/ca za samostalno čitanje nepoznatih autentičnih tekstova odgovarajućom brzinom i razumijevanje njihove namjene shvatanjem i utvrđivanjem osnovne ideje, određene pojedinačne informacije, uočavanjem pojedinih detalja i implicitnog značenja.

Prilikom izbora tekstova vodi se računa o uzrastu učenika/ca i njihovim interesovanjima i željama. U tom smislu preporučuju se: stripovi, prospekti, pisma, brošure, novinski članci, izbor poezije, kratke priče, odlomci iz romana. Kada je to moguće, trebalo bi voditi računa o korelaciji nastavnih sadržaja, kao i o prethodnom znanju učenika/ca, budući da će mu/joj takav izbor teksta predstavljati podsticaj, motiv i doprinijeti da aktivnost bude opuštenija.

Aktivnosti prije čitanja teksta imaju za cilj pobuđivanje učenikovog/cinog interesovanja:

- remue-méninges,
- asocijacije, hipoteze,
- zaključivanje na osnovu naslova i ilustracija,
- aktiviranje prethodnog znanja i iskustva učenika/ca,
- prezentiranje ključnih riječi i izraza.

Aktivnosti u toku čitanja:

- unošenje određenih podataka u tabele,
- povezivanje teksta sa ilustracijom,
- podvlačenje određenih izraza,
- uspostavljanje redoslijeda pomiješanih slika, dijelova riječi ili rečenica i sl.

Aktivnosti kojima provjeravamo razumijevanje pročitanoog teksta:

- odgovori na pitanja,
- popunjavanje praznina u tekstu ili tabeli,
- odgovori *vrai/faux* ili *QCM*,
- davanje naslova određenim segmentima teksta,
- uspostavljanje hronološkog reda rečenica ili pasusa,
- transformacija teksta – forma dijaloga, intervjua, dramatizacija i sl.

Pismeno izražavanje – pisanje

Cilj razvijanja vještine pisanja je osposobljavanje učenika/ce da u pisanoj formi ostvari komunikaciju i svoje misli izrazi na logičan, koherentan i u cjelini razumljiv način. Metodički pristup pisanju podrazumijeva: poštovanje zadate teme, logički slijed događaja koji se opisuju, korišćenje odgovarajuće leksike, poštovanje gramatičkih i sintaksičkih pravila, pravopisa i interpunkcije, kao i određenu kreativnost u pismenom izražavanju na stranom jeziku.

Pisanje može biti **kontrolisano** (dovršavanje teksta, upoređivanje, pisanje prema modelu, popunjavanje slika, dijagrama, formulara – zavisno od uzrasta, slikovni diktati ili diktati kao način provjere pravilnosti pisanja, transformacija rečenica variranjem različitih struktura) ili **slobodno i kreativno** (pisanje pisma, dijaloga, oglasa, izvještaja, pjesme, kratke priče, argumenata za i protiv, kritika, komentara). **Učenici/e koji polažu maturu** na višem nivou razvijaju sposobnost pisanja različitih tekstova o književnom djelu i sposobnost izražavanja i argumentovanja vlastitog mišljenja.

Gramatika

Prateći i poštujući ritam kojim učenici/e usvajaju znanja, treba voditi računa o skladu između komunikativnog i jezičko-gramatičkog nivoa postignuća. Metodološki pristup neophodan u radu na lingvističkom planu, učenju i uvježbavanju gramatike i fonetike ima veliki značaj u razvijanju komunikativne funkcije ili neke jezičke vještine, ostvarivanju dobrog i pravilnog izražavanja, postizanju fluidnosti i tačnosti iskaza (usmenog ili pisanog) - *harmoniser les progressions communicatives et grammaticales*. U početnoj fazi učenja riječ je o prepoznavanju i razumijevanju osnovnih gramatičkih elemenata. Postupnost uvođenja gramatičkih struktura, kroz komunikativne vježbe u što realnijoj situaciji, imalo bi za cilj da učenik/ca posmatranjem, uvježbavanjem, upotrebom, samostalno dođe do uspostavljanja i usvajanja gramatičkih zakonitosti – tzv. induktivni pristup.

Treba imati na umu da u učionici nije jednostavno stvoriti komunikativnu situaciju koja bi učenicima/ama bila istovremeno zanimljiva i korisna i koju bismo mogli nazvati "autentičnom". Da bi se moglo govoriti o komunikativnoj vrijednosti i funkciji neke aktivnosti, u okviru razvijanja bilo koje jezičke vještine, ona zahtijeva brižljive pripreme i mora zadovoljiti slijedeće kriterijume:

- *postojanje najmanje dva učesnika/izvođača aktivnosti* - uslov za interaktivna prožimanja, osjećaj bliskosti i uzajamne potpore, razmjenu informacija, mogućnost slobodnijeg izražavanja, kao i sticanje sigurnosti i samopouzdanja;
- *postojanje razloga za komunikaciju* - kao što je prenošenje informacija koje mogu biti nove, interesantne ili korisne za jednog od učesnika u komunikativnom procesu;
- *motivacija* - može se smatrati da je ovaj uslov najteže ostvariti u učionici gdje aktivnosti zapravo predstavljaju simulaciju autentične situacije, tako da se preporučuje unošenje što je moguće više elemenata frankofone civilizacije, kao i susreti sa izvornim govornikom ukoliko je moguće (treba pribjegavati i tzv. indirektnim motivacijama kao što je motivaciono ocjenjivanje);
- *obavezno obezbjeđivanje dobijanja rezultata*, tj. proizvoda komunikativnih aktivnosti, zahvaljujući kojim je moguće napraviti evaluaciju kvaliteta prenošenja informacije (rezultat usmene komunikacije može biti audio-snimak, čijim preslušavanjem može da se poboljša izgovor, razvija mogućnost izražavanja, stiče sigurnost i samopouzdanje i sl.).

Metodika nastave francuskog jezika, osim kognitivnog ima i duboko humanistički aspekt. Ona omogućava i favorizuje autonomnost učenika/ce, podstiče na samostalnost i kreativnost u procesu učenja, ukazuje na neophodnost permanentnog razvijanja jezičkih kompetencija, značaj međusobnog razumijevanja, saradnje, uvažavanja, tolerancije, poštovanja različitosti, kulture dijaloga, interkulturalnog prožimanja i uvažavanja, kao i svestrano i široko usvajanje sposobnosti primjenljivih i u drugim disciplinama. Ona doprinosi razvijanju smisla za opservaciju i postavljanje pretpostavki, razvijanju kritičkog mišljenja i tako značajno utiče na formiranje ličnosti u cjelini.

6. KORELACIJE MEĐU PREDMETIMA

Nastava stranih jezika je tijesno povezana sa svim nastavnim oblastima: prirodnim i društvenim naukama, naročito maternjim jezikom, umjetnošću, tehnologijom i fizičkim vaspitanjem. Znanja stečena u ostalim oblastima služe kao tematska podloga za razvijanje jezičkih znanja i vještina.

7. STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja su osnova za **praćenje realizacije ciljeva nastave, diferencirani** su po razredima i služe za **provjeravanje postignuća učenika/ca na određenom nivou učenja**. Standardi znanja su **jedinstveni** i oblikovani su na osnovu operativnih ciljeva i aktivnosti učenika/ca.

Standardi znanja se određuju prema modelima kriterijuma i skalama nivoa znanja koje je utvrdio Savjet Evrope u knjizi *Zajednički evropski okvir za žive jezike*. Standardi znanja se predstavljaju kroz opisne iskaze i formulacije – tzv. **deskriptore**. Oni treba da pokažu očekivani nivo postignuća učenika/ca u ovladavanju kompetencijama jezičkog komuniciranja (slušanje, govor, čitanje, pisanje) na određenom uzrastu i određenoj fazi učenja.

Deskriptori treba da pomognu nastavnicima/ama u uspostavljanju jasnih i standardizovanih normi ocjenjivanja, provjeravanja znanja i izrade testova. Sama formulacija deskriptora treba **istovremeno** da odražava:

- **minimalni** osnov znanja i vještina u okviru postavljenog standarda,
- **maksimum** u postizanju znanja i vještina na određenom nivou,
- **primjerenu formulaciju** za ocjenjivanje i praćenje postignuća učenika/ca.

Primjer: *Mogu postavljati pitanja o željama i informacijama i na jednostavan način odgovarati* (deskriptor za govor nakon I razreda)

Pitanje/odgovor: **Quelle heure est-il?** (Koliko je sati)

Il est 8h. (Osam je sati)

Minimalni osnov bi predstavljao loš i nesiguran izgovor (pitanje/odgovor), ali sa razumljivim globalnim smislom.

Maksimum bi predstavljao tečan i jasan i siguran izgovor (pitanje/odgovor), s jasnim i nedvosmislenim poznavanjem smisla iskaza.

Nastavnik/ca uz pomoć termina *odlično, vrlo dobro, dobro, dovoljno* ili *nedovoljno*, definiše i valorizuje postignuće i kvalitet produkcije brojčanom ocjenom od 1 do 5.

7.1. Standardi znanja

Za postizanje standarda znanja, učenici/ce treba da pokažu sljedeća jezička znanja i vještine:

Standardi znanja za francuski jezik - treći strani jezik	
SLUŠANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije familijarne riječi i izraze iz svakodnevnog govora o sebi, svojoj porodici i bliskom i neposrednom okruženju, ako se govori sporo i sa pauzama i ako se koriste kratke rečenice; - razumije jednostavna i kratka pitanja, uputstva, upozorenja, saopštenja; - prepoznaje i izdvaja bitne informacije iz kraćeg slušanog teksta; - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika u slušanom tekstu.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije osnovno značenje slušanog teksta o sadržajima iz svakodnevnog života; - izdvoji bitne informacije iz kraćeg teksta o poznatim temama na standardnom jeziku; - prepozna okolnosti sporazumijevanja i raspoloženja govornika.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama tekstova na standardnom jeziku; - razumije jednostavnija uputstva; - prepozna stavove, emocije i okolnosti interakcije.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih iskaza na standardnom jeziku kao što su uputstva, obavještenja, oglasi, priče, neformalan razgovor, intervju; - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima; - prepozna stavove, emocije i okolnosti sporazumijevanja.

Standardi znanja za francuski jezik - treći strani jezik	
GOVOR	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - prihvatljivo izgovara, pravilno naglašava riječi; - na jednostavan način opiše sebe, svoju porodicu i vršnjake; - na jednostavan način opiše poznata mjesta; - na jednostavan način opiše svakodnevne radnje; - učestvuje u jednostavnoj konverzaciji; - izražava jednostavan prijedlog i učtivo ga prihvata ili odbija; - na jednostavan način izrazi svoje osnovne potrebe, želje i namjere; - traži i daje jednostavne informacije.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - ostvari jednostavnu konverzaciju u situacijama iz svakodnevnog života pravilnim korišćenjem odgovarajućih jezičkih sredstava; - traži i daje jednostavne informacije; - traži i daje informacije vezane za ljude i događaje u prošlosti; - opiše svakodnevne radnje i događaje; - govori o svojim željama, potrebama, namjerama; - predlaže i dogovara se o zajedničkim aktivnostima.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - razmjenjuje ideje i informacije o bliskim temama u svakodnevnim situacijama; - opiše osobe, predmete, mjesta, emocije, jednostavne situacije i događaje; - učtivo izrazi stavove, uvjerenja, slaganje/neslaganje; - pojasni svoj stav i traži pojašnjenje kod eventualnih problema u komunikaciji.
	Na kraju IV razreda* učenik/ca je u stanju da: - prihvatljivo izgovora, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju; - se sporazumijeva u svakodnevnim govornim situacijama; - započne i održava razgovor; - traži i daje jednostavne informacije o poznatim temama; - opiše ličnost, predmete, mjesta, događaje; - izrazi emocije i naglasi ono što je za njega/nju bitno u nekom iskustvu ili događaju; - izrazi mišljenje ili stav, obrazlažući ih na jednostavan, ali smislen način; - pripremi kraće izlaganje na poznatu temu.

* Standard za prvi razred - I strani jezik.

Standardi znanja za francuski jezik - treći strani jezik	
ČITANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - glasno čita sa prihvatljivim izgovorom i pravilnim naglaskom i intonacijom; - prepozna vrstu teksta (pismo, prospekt, novinski članak); - razumije osnovne informacije u kratkom tekstu o poznatoj temi. Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - prepozna vrstu teksta (pismo, brošura, novinski članak); - razumije glavne informacije u tekstu o poznatoj temi; - pronađe posebnu informaciju u tekstu pisanom na standardnom jeziku; - razumije jednostavnija uputstva, oglase i reklame. Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - pronađe i razumije važne informacije u tekstu; - razumije jednostavnija uputstva za upotrebu; - razumije osnovne misli i osjećanja i uočava veze između dijelova teksta; - razlikuje činjenice i mišljenja; - shvati značenje nepoznatih riječi koristeći kontekst. Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - prepozna razne vrste tekstova o poznatim temama pisane složenijim jezikom; - razumije suštinu i pojedine informacije u različitim vrstama jednostavnijih autentičnih tekstova na standardnom jeziku kao što su uputstvo, novinski članak, pismo, reklama, intervju, obavještenje, oglas, priča; - u kontekstu određuje značenje nepoznatih riječi kada se radi o poznatim sadržajima.

Standardi znanja za francuski jezik - treći strani jezik	
PISANJE	Na kraju I razreda učenik/ca je u stanju da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa; - koristi jednostavne izraze i rečenice da bi opisao/la porodicu, školu, hobi; - piše i odgovara na kratke, jednostavne poruke, kratka pisma, sms, e-mail; - popuni jednostavan formular ličnim podacima.
	Na kraju II razreda učenik/ca je u stanju da: - primjenjuje osnovna pravila interpunkcije i pravopisa; - koristeći jednostavne izraze i rečenice piše kraći vođeni sastav, lična pisma, poruke; - opisuje ljude, mjesta i događaje; - popuni formular ličnim podacima.
	Na kraju III razreda učenik/ca je u stanju da: - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama, primjenjujući gramatička pravila i vokabular u novom leksičkom okruženju; - vodi prepisku (poruka, pismo) o poznatim temama; - opisuje ljude, događaje, mjesta, osjećanja; - iznosi mišljenje o bliskim temama.
	Na kraju IV razreda učenik/ca je u stanju da: - poznaje pravila interpunkcije i pravopisa; - primjenjuje gramatička pravila i vokabular u novom kontekstu; - piše kratke tekstove jednostavnim rečenicama jasno povezujući ideje; - popunjava formular; - opisuje događaje, mjesta, osjećanja i iznosi sopstveno mišljenje o bliskim temama; - vodi prepisku o poznatim temama; - napiše kratak izvještaj o nekom događaju, priču, rezime.

7.2. Katalog znanja

Jezički sadržaji	
LE VERBE L'emploi des temps à l'indicatif: venir de +INF; aller, être en train L'imparfait /le passé composé Le conditionnel présent et passé Le passif Situer dans le temps: avant que, jusqu'à ce que, au moment où, pendant que, quand, lorsque, dès que, chaque fois que. Le gérondif Le participe présent ne pas+INF. Localiser dans le temps par rapport à un moment précis: (l'année précédente/suivante; plus tard...) Le déroulement de l'action: (se mettre à+INF., continuer de+INF., arrêter de+INF.) Le plus-que-parfait Le futur antérieur L'infinitif présent et passé Le participe présent et passé Le subjonctif pour exprimer: le but, la possibilité, le doute, la crainte, le goût, la préférence Le passé simple Le subjonctif passé L'emploi des modes dans les subordonnées LE NOM Les marques du féminin Le pluriel des mots composés La nominalisation Qualifier et modifier le nom par l'adjectif qualificatif; la proposition relative; la préposition+nom; la préposition+INF.	L'ADJECTIF Le féminin des adjectifs Les adjectifs de couleur invariables Le comparatif Le superlatif (rélatif/absolu) Les adjectifs indéfinis Les adjectifs dont le sens change selon leur position par rapport au nom Les adjectifs numéraux et ordinaux LE PRONOM Le pronom relatif – qui, que, dont, où et le pronom relatif composé: auquel, à qui... Le pronom démonstratif: celui-ci... Le pronom démonstratif+rélatif: celui que, celui qui... Les pronoms indéfinis Le pronom personnel complément Le pronom personnel+IMPERATIF Les pronoms adverbiaux: en, y Le pronom possessif Le pronom en...(un, quelques-uns) La place de deux pronoms qui se suivent: (me-le, la/lui, m'en, les y...) L'ADVERBE ET LA PREPOSITION Les adverbes, les prépositions et les locutions adverbiales exprimant: l'espace; le lieu (à l'intérieur, en haut, au-dessus, loin, à côté de) Les adverbes en -ment

Jezički sadržaji

LES STRUCTURES

Les articulateurs logiques pour exprimer:

- la cause (à cause de, vu que, sous prétexte que, tout comme, étant donné que et les verbes exprimant la cause)
- la conséquence (donc, par conséquent, tellement/tant/si...que)
- la condition (si, en cas de, à condition de, sauf...)
- l'opposition (bien que+subjonctif; pourtant, cependant, quand même, malgré tout)

Les constructions avec l'infinitif

La subordonnée de comparaison

La mise en relief: c'est...que/c'est...qui

Double négation: ne...ni...ni, jamais, personne, plus, rien, nulle part

Les propositions participiales

Les articulateurs logiques pour exprimer:

- le but (de façon à; pour+INF; pour la fin que+subjonctif)
- la concession (même si, quand même, bien que, malgré+nom)
- la condition concessive (même si+IND; à supposer que+subj; quand bien même +indicatif)

L'emploi des articulateurs logiques pour:

- généraliser, situer dans le temps, comparer, juxtaposer, mettre en valeur, modaliser, éviter de nommer (ex: tournures impersonnelles; les indéfinis; la transformation passive)

La restriction: ne...que

Les mots de coordination (et, mais, ou, car, ni)

L'enchaînement des arguments

Repérer et assurer la cohésion du texte et du discours

Les procédés d'analyse d'un texte

LES CONJONCTIONS

- parce que, puisque
- les conjonctions suivies du subjonctif

SYNTAXE

L'interrogation indirecte

Le discours rapporté au présent (la concordance des temps)

La subordonnée conditionnelle: si+présent, si+imparfait;

La phrase impersonnelle

L'enchaînement des idées: la succession (d'abord, ensuite, puis, alors, enfin)

L'interrogation: qui est-ce qui, qui est-ce que

Les propositions complétives

La subordonnée conditionnelle: si+plus-que-parfait

Le discours rapporté au passé (la concordance des temps): exprimer

l'antériorité, la postériorité, la simultanéité

L'expression de la durée (il y a, depuis, dans, ça fait...)

PHONETIQUE

L'opposition entre les sons proches

Le rythme et l'intonation

Le rythme et le sens

VJEŠTINE	KOMUNIKACIJSKE FUNKCIJE
SLUŠANJE Učenik/ca: - razumije govorni i standardni jezik o poznatim temama iz svakodnevnog života, - razumije opšti smisao i uočava bitne informacije u audio/video-zapisima na standardnom jeziku (snimljene poruke, vijesti, intervjui), - uočava stavove, ideje, mišljenja i emocije. GOVOR Učenik/ca: - ima korektan izgovor, pravilno naglašava riječi i koristi odgovarajuću intonaciju, - sporazumijeva se u svakodnevnim govornim situacijama u interkulturalnim okolnostima, - ostvaruje komunikaciju korišćenjem odgovarajućih jezičkih sredstava (leksika, gramatika, registar), - povezano i jasno izlaže o poznatoj temi. ČITANJE Učenik/ca: - prepoznaje vrstu i namjenu teksta, - razumije suštinu i pojedine informacije u autentičnim pisanim tekstovima kao što su pisma, brošure, novinski članci, - razumije veze između dijelova teksta, - zaključuje o značenju nepoznate riječi iz konteksta. PISANJE Učenik/ca: - koristi odgovarajući jezički izraz u pisanju različitih vrsta tekstova (pismo, rezime, članak, izvještaj, priča, sastav u kome iznosi argumente za i protiv nekog gledišta), - pravilno strukturira tekst jasno povezujući ideje uz korišćenje odgovarajućih jezičkih sredstava.	DRUŠTVENI KONTAKTI Učenik/ca: - poznaje fraze koje se koriste pri upoznavanju, predstavljanju, pozdravljanju, prilikom dolaska i odlaska, formalnom i neformalnom oslovljavanju, čestitanju. TRAŽENJE I DAVANJE INFORMACIJA Učenik/ca: - razmjenjuje, provjerava i potvrđuje informacije, postavlja pitanja i odgovara na njih; - nabraja, daje definicije, opisuje (ljude, mjesta, predmete, procese), pripovijeda. IZRAŽAVANJE STAVOVA, EMOCIJA, MODALNOSTI Učenik/ca: - izražava stavove, mišljenje, uvjerenja (saganje/neslaganje, uvjerenost, nesigurnost, sumnju, odobravanje/neodobravanje); - izražava modalnost (stepen vjerovatnoće, mogućnost/nemogućnost, neophodnost, obavezu, sposobnost, dozvolu, želju, namjeru); - izražava emocije (zadovoljstvo/nezadovoljstvo, sreću, tugu, strah, ohrabrenje, bol, zabrinutost, iznenađenje, zahvalnost, žaljenje, interesovanje, nezainteresovanost). DOGOVARANJE I UBJEĐIVANJE Učenik/ca: - predlaže zajedničke aktivnosti, prihvata/odbacuje prijedlog, daje uputstva, izražava molbu, sugestiju i prihvata je ili odbija, traži i nudi pomoć, odgovara na zahtjev, savjetuje, preporučuje, upozorava, traži i daje dozvolu, zabranjuje, poziva, prihvata/odbija poziv. ORGANIZACIJA DISKURSA Učenik/ca: - započinje i mijenja temu, uzima riječ; - izražava svoje mišljenje, nabraja, navodi primjere, pravi poređenja, izražava uzrok i posljedicu, daje definicije, rezimira, traži mišljenje, donosi zaključke. PREVAZILAŽENJE PROBLEMA U KOMUNIKACIJI Učenik/ca: - traži da se iskaz ponovi, traži objašnjenje, traži da se riječ speluje/napiše; - zna da speluje, razjašnjava eventualne nejasnoće u komunikaciji.

8. NAČINI PROVJERAVANJA ZNANJA I OCJENJIVANJA

Provjeravanje i ocjenjivanje učenika/ca se vrši **kontinuiranim** praćenjem aktivnosti na časovima, prilikom rada u grupama ili parovima na zajedničkim projektima i zadacima, praćenjem individualnog izlaganja ili tumačenja i razumijevanja različitih vrsta tekstova, uvijek imajući u vidu cilj postignuća u predviđenoj godini ili ciklusu učenja.

Provjeravanje znanja je sastavni dio nastave jezika i poželjno je da se obavlja na svakom času. **Cilj** provjeravanja znanja je da učenik/ca dobije povratnu informaciju o svom radu, a da nastavnicima/ama ukaže o uspješnosti metoda rada. Na početku školske godine može se izvršiti početno provjeravanje – **évaluation pronostique** (odnosi se na učenike/ce koji su prethodno učili francuski jezik), na osnovu kojeg nastavnik/ca dobija opšti utisak o prethodnom, postojećem znanju učenika/ca. Ovo provjeravanje, naravno bez ocjenjivanja, služi kao dobra orijentacija u pripremanju i organizovanju časova i metodičkom pristupu u budućem radu. Dalje, tokom cijele godine, nastavnik/ca sa učenicima/ama analizira rezultate provjeravanja i ocjenjivanja postignuća i na osnovu toga oni/e zajedno planiraju dalje aktivnosti, tražeći sredstva, načine i metode za poboljšanje rezultata. Riječ je, dakle, o tzv. dijagnostičkom provjeravanju – **évaluation diagnostique** koje se, zbog činjenice da ima istu važnost i za nastavnika/cu i za učenika/cu uklapa u formativno provjeravanje (**évaluation formative**) koje se odvija tokom cijelog procesa učenja, kontinuirano tokom čitave školske godine. Nastavnik/ca treba da vodi evidenciju o praćenju učenika/ca, koja sadrži sve relevantne podatke (ocjene sa pismenih zadataka i testova, praćenje aktivnosti na času, redovnost i kvalitet izrade domaćih zadataka itd.).

Radi uspješnijeg i objektivnijeg ocjenjivanja, preporučuju se češće i kraće provjere znanja i napredovanja učenika/ca putem izrade testova, kontrolnih zadataka, pismenih vježbi, upitnika, diktata itd. (10-15 minuta) nakon svake obrađene nastavne jedinice, uz prethodno jasno obrazložen cilj provjere, uvijek sugerišući učenicima/ama jače i slabije strane. Nastavnik/ca na osnovu rezultata ove evaluacije prilagođava nastavu, vraća se unazad ako je potrebno, usporava tempo, produbljuje, proširuje, mijenja i diferencira strategije i pedagoške pristupe, dok učenik/ca, sa svoje strane, u svakom trenutku zna sopstveni nivo postignuća i polazeći od njega, ulaže i pojačava napore potrebne da stigne do željenog cilja. Provjeravanje znanja **ne podrazumijeva** uvijek i ocjenjivanje. Svako provjeravanje i ocjenjivanje znanja treba sprovoditi prema **unaprijed** utvrđenim i jasnim kriterijumima, uz jasna obrazloženja, insistiranjem na pozitivnim stranama učenja, motivisanosti i zalaganju učenika/ca. Ovakvo provjeravanje predstavlja istinski oslonac i pomoć učeniku/ci i nastavniku/ci u zajedničkom konstruisanju procesa učenja i ostvarivanja postignuća.

Na kraju četvorogodišnjeg perioda, vrši se konačno-finalno provjeravanje znanja, bilo da je riječ o internoj ili eksternoj evaluaciji - **évaluation sommative** - kao pokazatelju opšteg nivoa znanja.

Nastavnik/ca treba da podstiče **samoocjenjivanje - auto-évaluation** učenika/ca kao jedan od ključnih elemenata **formativne evaluacije** za aktivno uključivanje učenika/ca u proces učenja, ocjenjivanja i vrednovanja znanja. To se može postići formiranjem radne fascikle (**portfolio**), u kojoj učenici/e čuvaju odabrane radove, listu kriterijuma o sopstvenom napredovanju, diplome, seminarske radove... Portfolio daje pregled i informacije o učenikovom/cinom individualnom razvoju u dužem vremenskom periodu i, ukoliko se postigne verifikacija kod nadležnih službi Savjeta Evrope, takav dokument automatski stiče međunarodnu prohodnost i valorizaciju.

Ocjenjivanje je brojčano, u skladu sa *Zakonom o gimnaziji*, a prema standardima koje određuju deskriptori nivoa znanja. **Konačnu ocjenu** ne treba izvoditi na osnovu proste aritmetičke sredine ocjena na kraju svakog klasifikacionog perioda ili na osnovu ocjena iz završnih pismenih zadataka. Svaka **konačna** ocjena treba **istovremeno** da odražava **stvarni** i **mjerljivi** napredak koji su učenici/e postigli/e tokom školovanja, **utisak** predmetnog nastavnika/ce o napredovanju i realnu i objektivnu **procjenu** samog učenika/ce o sopstvenom znanju.

Načini provjeravanja i ocjenjivanja vještina

Čitanje i slušanje

Način provjeravanja i ocjenjivanja sposobnosti razumijevanja pisanog teksta (čitanje) i usmenog razumijevanja (slušanje) sprovodi se *usmeno* (odgovori na pitanja o tekstu, razgovor, kratki rezime, utvrđivanje redoslijeda paragrafa ili slika itd.) ili *pismeno* (odgovori na pitanja o tekstu, da/ne odgovori ili kraći odgovori, popunjavanje praznina, objašnjenje ključnih riječi opisno ili putem sinonima itd.).

Govor

Vještina usmenog izražavanja (govor) se provjerava i ocjenjuje kroz više elemenata: tačnost i jasnoća izražavanja, izgovor (akcenat), koherentnost i povezanost izražavanja (logički slijed), poznavanje teme, prilagođenost jezičkog izraza situaciji (govorniku), bogatstvo i pravilna upotreba leksike, gramatička pravilnost, građenje rečenice itd.

Pisanje

Provjeravanje i ocjenjivanje pismenog izražavanja (pisanje) se bazira na ispunjenju odgovarajućih zahtjeva u pogledu *forme* (poruka, kraće pismo, formalno pismo, esej, rezime itd.), *stilskih karakteristika* (prilagođenost jezičkog izraza temi, preglednost i jasnoća izražavanja, red riječi, jezički registar, koherentnost i povezanost misli i ideja itd.) i *jezičkih i gramatičkih sadržaja* (gramatička pravilnost u upotrebi vremena, zamjenica, mjesta pridjeva i drugo, bogatstvo leksike, pravopis itd.).

*O postupcima i modalitetima prilikom provjere i ocjenjivanja znanja vidjeti više u odjeljku **Didaktička uputstva**.

Pismeni zadaci

Rade se **dva** pismena zadatka, **po jedan na kraju polugodišta**.

Pismeni zadaci se rade **dva** školska časa (**blok-časovi ili dva uzastopna časa**).

Pismeni zadaci predstavljaju konačnu provjeru znanja i neku vrstu sumarne provjere postignuća učenika/ca u proteklom periodu. Koncipiranje i sadržaj pismenih zadataka treba osmisлити tako da predstavljaju objektivnan presjek najvažnijih vještina koje su se sa učenicima/ama uvježbavale i radile tokom godine, sa jasnim upućivanjem na standarde znanja za određeni nivo. Ocjena na pismenom zadatku ne treba da bude i **presudno mjerilo** prilikom zaključivanja završne ocjene, već jedan od ključnih faktora za njeno konačno formiranje.

9. RESURSI ZA REALIZACIJU

a) Materijalni uslovi

Za kvalitetno izvođenje nastave francuskog jezika neophodno je obezbijediti dobre uslove za opremanje učionice, formirati elementarni bibliotečki fond (knjige, rječnici, gramatike, metode, stripovi, poster, geografske karte, časopisi, audio i video materijal).

b) Standardi i normativi

Nastava francuskog jezika trebalo bi da se izvodi u posebnoj učionici, sa mogućnošću dobrog zatamnjenja i namještajem koji ne bi trebalo da zauzima previše prostora. Preporučljivo je da uz učionicu postoji i kabinet za nastavnika/cu, za odlaganje opreme i učila, pripremu za čas ili obavljanje konsultacija. Nastavnik/ca bi trebalo da ima na raspolaganju grafoskop, kasetofon, CD plejer, televizor, video-rikorder, kompjuter (sa stalnim priključkom na Internet).

Uprava škole, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i nauke, nevladinim sektorom, Francuskim kulturnim centrom u Podgorici, lokalnom upravom itd., treba permanentno da radi na stvaranju pomenutih preduslova.

c) Okvirni spisak literature i drugih izvora

(prema slobodnom izboru nastavnika/ca zavisno od potreba učenika/ca i nastave)

Pored udžbenika preporučenih i **odobrenih** od strane Ministarstva, nastavnici/e su slobodni/e da u nastavi koriste i druge metode i priručnike za ostvarivanje ciljeva predviđenih programom.

Didaktička literatura

1. Tagliante Christine: **Classe de langue; Evaluation**, Clé international, Pariz, 1991.
2. Julien Patrice: **Activités ludiques**, Clé international, Pariz, 1998.
3. Jacquet Jacqueline: **Oral/Ecrit. Lecture/écriture**, Clé international, Pariz, 1991.
4. Calbris Geneviève: **Gestes et communication**, Clé international, Pariz, 1991.
5. Auger Hélène: **Jeux pour parler, jeux pour créer**, Clé international, Pariz, 1991.
6. Papo, E.: **Littérature et communication en classe de langue**, Clé international, Pariz, 1991.
7. Geneviève Zarate: **Enseigner une culture étrangère**, Clé international, Pariz, 1991.
8. Maddalena de Carlo: **Interculturel**, Clé international, Pariz, 1991.
9. Champagné Muzar, C., Bourdages, J.: **Le point sur la phonétique**, Clé international, Pariz, 1993.

10. Cyr, P., Germain, C. : **Les stratégies d'apprentissage**, Clé international, Pariz, 1996.
11. Lancien, T.: **Le multimedia**, Clé international, Pariz, 1998.
12. Vigner, G.: **Enseigner le français comme langue seconde**, Clé international, Pariz, 2001.
13. Cornaire, C.: **La compréhension orale**, Clé international, Pariz, 1998.

Gramatike i rječnici

1. Vlado Drašković: **Gramatika za osnovnu školu**, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1995.
2. Marko Papić: **Gramatika francuskog jezika**, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1984.
3. Vicher, A.: **Grammaire progressive pour les adolescents**, Clé Internationalm Pariz, 2002.
4. Grevisse: **Le Bon usage**, Duculot, Pariz, 1986.
5. Poisson-Quinton, S., Mimran, R., Mahéo. Le Coadic, M.: **Grammaire expliquée du français**, CLE International, 2002.
6. **Grammaire progressive du français - intermédiaire et avancée**, (CLE international)
7. Boularès, M., Frérot, J-L.: **Grammaire progressive du français**, (CLE International)
8. **Grammaire Larousse du français contemporain**
9. Becherelle: **La conjugaison**
10. Boularès, M., Grand-Clément, O.: **Conjugaison progressive (exercices)**, Communication progressive du français M.Boularès, J-L Frérot (CLE International)
11. Dayre, J., Deanović, M., Maixner, R.: **Dictionnaire croate-français**, Dominović, Zagreb, 1996.
12. Dictionnaires le Robert: **Dictionnaire du français**, Clé international, Pariz, 1999.
13. Dictionnaires le Robert: **Le Petit Robert, dictionnaire de la langue française**, Clé international, Pariz, 2000.
14. Marković, R.: **Francusko-srpski rječnik**, BIGZ, Beograd, 1999.
15. Putanec, V.: **Francusko-hrvatski ili srpski rječnik**, Školska knjiga, Zagreb, 1982.
16. Jovanović, S. A. i saradnici: **Savremeni srpskohrvatsko-francuski rečnik**, Prosveta, Beograd, 1991.
17. Jovanović, S. A. i saradnici: **Savremeni francusko-srpskohrvatski rečnik**, Prosveta, Beograd, 1991.
18. Drašković, Dr V.: **Francusko-srpskohrvatski frazeološki rečnik**, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1990.

10. PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA/CA I STRUČNIH SARADNIKA/CA

Francuski jezik u gimnaziji mogu predavati nastavnici/e koji/e su završili/e studije francuskog jezika i književnosti na filološkom ili filozofskim fakultetima u zemlji ili ukoliko posjeduju komplementarne diplome inostranih univerziteta, koje su nostrifikovane od strane nadležnih službi.

Predmetni program **FRANCUSKI JEZIK, obavezni izborni predmet** za opštu gimnaziju izradila je Komisija u sljedećem sastavu:

Marina Vlajin - Mirović, predsjednik

Sonja Špadijer, član

Jasmina Nikčević - Glomazić, član